

Inici

«Editores y libreros en Mallorca, 1962-1989»

nuvibo

dv., 23/07/2021 - 08:08

José María Gago González
**Editores y libreros
en Mallorca 1962-1989**
Entre el compromiso identitario
y la sociabilidad cultural

Gago González, José María. *Editores y libreros en Mallorca, 1962-1989: entre el compromiso identitario y la sociabilidad cultural*. Palma de Mallorca: Leonard Muntaner, 2021. 191 p., [16] p. de lám. (Objeto perdido; 9). ISBN 978-84-17833-84-8. 23 €.

El passat mes de maig de 2021 es va presentar a Can Alcover, Palma, el llibre *Editores y libreros en Mallorca, 1962-1989: entre el compromiso identitario y la sociabilidad cultural*, de José María Gago González (Lleó, 1953). És interessant que hagi hagut de venir un lleonès a escriure'l. L'editora Maria Muntaner va dir a la mateixa presentació que «sovint els mallorquins necessitem que venguin de fora a explicar-nos les coses bones que hem fet».

Segui com sigui, és motiu de celebració que s'hagi escrit aquest llibre perquè els editors i els llibreters són una part indispensable de l'entramat literari i cultural del país i el llibre. Aquest estudi, a part de ser una magnífica aportació històrica i cultural sobre la literatura illenca, és també un reconeixement a unes persones que foren indispensables per a la recuperació cultural de les Illes durant els anys seixanta, setanta i vuitanta del segle passat.

José María Gago González és historiador i doctor en Filosofia i Lletres, professor jubilat d'institut i d'universitat, i ha estat president de l'Asociación Cultural Seminario de Fuentes Orales «María Carmen García-Nieto» de la Universidad Complutense de Madrid. Té una extensa bibliografia d'investigació històrica que comprèn llibres i articles en revistes especialitzades.

L'autor, especialitzat en fonts orals, prioritza en aquest llibre aquest tipus de fonts, i així, mitjançant entrevistes a testimonis protagonistes i als seus descendents, basteix una obra historiogràfica original i necessària. Els testimonis escollits representen molt bé el ventall de llibreters i editors de l'època, amb entrevistes a persones de diverses generacions i dels dos sexes.

La primera part del llibre ocupa el període del 1962 al 1977, titulat «Anys de resistència i voluntarisme». Així, d'aquesta primera època, tenim testimonis directes i indirectes d'editorials com Moll, i els seus anys d'esplendor, Daedalus, Guaret, Tafal, La Musa Decapitada i Nura, i de les llibreries Llibres Mallorca, Logos, L'Ull de Vidre, Tous, Cavall Verd, Quatre Ulls, Embat Llibres, Jaume de Montsó, Es Cantó, Ripoll i Fiol Llibres, entre d'altres.

I és que la segona meitat dels anys seixanta va ser un període molt ric culturalment a Mallorca, s'havien creat les Aules de Poesia, Teatre i Novel·la i havien aparegut editorials com Daedalus, que publicaven exclusivament en català. Foren uns anys de molta producció literària de qualitat. L'escriptor Gabriel Janer Manila afirma que «s'ha dit, de vegades, una mica de broma, que Mallorca és la terra d'Europa que produeix més escriptors per metre quadrat».^[1] Una afirmació exagerada, però que surt del fet de ser el territori en llengua catalana on més escriptors sorgeixen, i de la novetat que això suposà.

Aquesta eclosió no hauria estat possible sense el compromís polític d'un col·lectiu que tenia com a objectiu principal la difusió de la llengua i la cultura. El català havia estat perseguit pel franquisme i l'edició en la llengua pròpia s'havia hagut de fer en la clandestinitat. A partir dels anys seixanta, el català començà a recuperar espai, però durant aquests anys, el sol fet d'escriure, publicar i distribuir en català formava part de la lluita política reivindicativa i antifranquista. Els testimonis del llibre ens transporten a uns ambients literaris i culturals molt polititzats durant els anys de repressió franquista.

La segona meitat del llibre, titulada «Anys de canvi i reivindicació», aborda els anys que van des del 1978 al 1989. En aquesta part, llegim els testimonis de les editorials José Juan de Olañeta, Prensa Universitaria Balear, Miquel Font, Edicions Atàviques i Editorial Leonard Muntaner i de les llibreries Embat Llibres (refundació), Quart Creixent, Totem, Espirafocs i Calabruix, a més d'altres, tant de Mallorca com de Menorca, de les quals en fa una breu menció per la seva rellevància i feina feta per la cultura.

D'aquesta època, l'autor vol donar importància al fet diferenciador de l'exclusivitat catalana d'aquestes editorials i llibreries i adverteix de la poca presència de dones protagonistes a les editorials, fet que es veu ajustat amb la gran quantitat que estan al capdavant de llibreries. Des de la fi del franquisme i l'inici de la democràcia, aquests espais ja no es concebien com a espais polítics antifranquistes. Des de la llibreria Quart Creixent, defineixen el canvi d'aquesta manera: «ja en aquells anys hi havia democràcia, almenys teòrica, i no era necessari anar a una llibreria com als setanta, a tractar temes polítics». «Quan anava a altres llibreries, abans d'obrir Quart Creixent, en general el món de les llibreries era gent d'interessos culturals avançats, progressistes... antifranquistes...».

Aquest estudi posa de manifest una forma de fer política mallorquinista que, sense ser de militància directa en partits polítics o similars, fou imprescindible per a la recuperació i manteniment de la nostra cultura. A més de ser una peça més de la nostra història durant l'època franquista i posterior, l'estudi de Gago és un viatge molt interessant per a tots aquells que s'interessen pel món editorial. Cal destacar també, i agrair, el coneixement que l'autor lleonès té d'una llengua i cultura que no són les seves, però de les quals demostra comprensió i sensibilitat.

[1] Janer Manila, Gabriel. *Aportació de la narrativa de les Illes a les lletres catalanes*. Barcelona: Diputació Provincial de Barcelona, 1976, p. 3.

tipus document

[llibres](#)

[Butlletí](#)

Blog de l'Escola de Llibreria 2013-

[Facultat d'Informació i Mitjans Audiovisuals – Universitat de Barcelona](#)

[Gremi de Llibreter de Catalunya](#)

Segueix-nos també a:

El Blog de l'Escola de Llibreria no subscriu necessàriament les opinions expressades pels autors dels articles.

RSS

Els continguts del blog de l'Escola de Llibreria de la Facultat d'Informació i Mitjans Audiovisuals de Barcelona estan subjectes a una llicència **BY-NC-ND de CC**.

[Contacte](#)

Tuits de @EdL_UB

 Escola de Llibreria
@EdL_UB

Nova ressenya al blog @EdL_UB «Editores y libreros en Mallorca, 1962-1989»
[@LLeonardEditor fima.ub.edu/edl/ca/editore...](https://publishnews.es/la-libreria-ba...) per Joan Truyols @joan_tg_

23 de jul. de 2021

 Escola de Llibreria
@EdL_UB

La librería Balmes de Barcelona obtiene el premio Boixareu Ginesta al librero del año
publishnews.es/la-libreria-ba...

Incrusta-ho

Mostra-ho al Twitter

[Entra](#)